

ESTICA
A. 5085

164.

869

12/168

Quos etenim cernis tecum versarier, illos
 Paulo post aliò comperis ire loci.
 Inde fit ut varijs notescant, inde suavis
 Illis cum varijs concilietur Amor:
 Concilietur Amor, quem quis neget esse Planetis
 Absimilem? durat, fixus ubiq; manet.
 Sicut enim errantes passim inter sidera stella
 Nil planè amittunt luminis inde sui:
 Sic licet è nostro conspectu cedere Amicos
 Accidat, atq; ipsos vel petere Indicolas;
 Non tamen his animum mutat, non mutat Amorem
 Quod mutare locum, est idem Amor, idem Animus.
 Sic vos ire MEOS aliò, mutareq; sedem
 Fata jubent: vestrum vos pia vota jubent.
 Vos mihi quos Fatum fidos sociavit Amicos,
 Quos commensales mensa eademq; dedit.
 Noster Amor durer, mutatio mutet Amorem
 Nulla loci; fixus sede suâ sedeat.
 Ite bonis avibus: quas votum viseret terras
 Expetijt vestrum, visite, adite, precor.
 Visite submotis, quæ possent esse, periclis:
 Cæptaq; fortunet omnia vestra Deus.

Gratulabar

Eberhardus Schultzei Halâ-Saxo. Tu-
 bingæ, in Collegio Illustri.

F I N I S.

DE AUCTORITATE
 REGIA,
 ET DE
 REGNI SVETICI DIGNI-
 tate atq; felicitate
 ORATIO,

IN ILLUSTRIGENEROSISSIMO
 ET SPECTATISSIMO PRÆCLARISSI-
 morum nobilissimorum & ornatiss. viro-
 rum, studiosaq; juventutis maximo consessu,
 in Regia Sveciæ Salana a. d. 12. Aprilis
 anni 1626

publice recitata

IOHANNES SIMONIO,
 Skyttiano Oratoriæ P. P. &
 ordinario.

UBSALIÆ,

Excudebat Eschillus Matthiæ, anno 1626.

SERENISSIMI ET POTENTISSIMI RE-
gis Bohemæ Consiliario intimo, & Legato, Domino
Ludoico Camerario, Jcto eximio, viro Magni-
fico & nobilissimo.

*Illustribus & Generosis, ex illustrissimo Senatorum Regni Sve-
cia ordine, Dominis,*

DN. AXELIO OXEN-
STIERNA, L. B. de Rimetho/Dn. in Stholm & Tj-
döön/&c: potentissimi Sveonum Regni Cancellario
amplissimo & magnificentissimo,

DN. IOHANNI SKYTTE,
Seniori, Libero Baroni in Duderoff/Dn. in Grönsö
& Strömsrum/equit aurato, Regiæ Camerae admi-
nistratori, Academiae q; Upsaliensis Cancellario ma-
gnificentissimo;

Generoso nobilissimo strenuoq; viro,

Dn. IACOBO IACOBI,
Supremi Regij Judicij, Viceprasidi,

*Dominis meis gratiosis, Patronis colendis, Macenatibus
honorandis.*

*Serenissimi & Potentissimi Regis Bohemiae Ma-
gnifice & Nobilissime Dn. Legate: Illustres
& Generosi Dn. Barones, huius Regni am-
plissimi Senatores, alter eiusdem, alter inclu-
ta Upsaliensis Academiae Cancellarie magni-
ficentissime: Generose & nobilissime supremi
Regii Dicasterii Viceprasides: Domini gratiosi,
Patroni colendi, Macenates honorandi:*

Vi rusticatum proficiscuntur,
solent non raro vilioribus cibis,
quales gens illa agrestis suppedi-
tat, se oblectare: & Catonem
atq; Scævolam, Romani quon-
dam Imperij principes, accepi-
mus etiam conchas animi causa legisse. Vobis,
viri Magnifici, illustres, generosi & nobilissimi,
placuit, dissertatiunculae meae, quā ingentia, quæ
Deus huic Regno Sveciæ, sub felicissimo Serenif-
simi, Potentissimi atq; invictissimi Principis &
Domini, Dn. GUSTAVI ADOLPHI,
Svecorum, Gothorum, Vandalorūq; Regis, &c.
Domini nostri clementissimi imperio, beneficia
A 2 & con-

quæ, si non aliud & pulchrum olet, tamen minus
compta atq; ornata est, benignissimè interesse.
Quod summum & eximium tantorum Viro-
rum erga me studium ut grato animo me agno-
scere testarer: volui eam typis descriptam ad ve-
stram Magnificentiam, ad illustres vestras gene-
rositates, & nobilissimas dominationes, venire:
ut ab illis, cum à Svada non possem, præsidium
quererem. Vos, Rerump. lumina, reverenter
oro, benigno vestro obtutu, eximia humanita-
tis benignitate temperato, has quasi conchas di-
gnemini, meæ in vos observantiæ monumen-
tum. Quibus ut DEus Opt. Max. benè fa-
veat, & feliciora indies incrementa cum perenni
valetudine præstet, ardentibus eum votis ro-
go, & obtestor. Vbsalia a. d. X. Aprilis
M. DC. XXVI.

Vestra Magnif.

Vestrarum illustrium Generositatum,

Nobilissima dominationis

Studiofissimus

JOHANNES SIMONIUS

Σ Ι Χ Θ
Serenissimi & Potentissimi Regis Bohemiæ Dn. Lega-
te, vir Magnifice & nobilissime: Illustres & Generosi
ex illustrissimo Senatorum Regni Sveciæ ordine
Domini Barones, nobilissime & amplissime Regij
supremi judicij Vicepræsides; Domini mei gratiosi:
admodum Reverendi, magnifici, consultissimi, cla-
rissimi doctissimiq; Domini, Archiepiscopi: Aca-
demiæ hujus Rector: Potentissimi Regis Sveciæ sa-
crorum Antistes Dn. JOHANNES BOTVIDI:
omnium ordinum Regiæ hujus Salanæ Professores:
Generosi & illustres litteris addicti Barones, nobi-
lissima & ornatissima studiosa juventutis concio:

Circumferentibus nobis ingenij
corporisq; oculos in hanc rerum
universitatem, inq; ea, quæ à cõ-
ditu creaturarum in hoc terrarũ
longè patente diffusoq; orbe ac-
ciderunt, aspicientibus; fieri nõ
potest, quin per plurima in cogitatione veniant,
quæ in animis nostris admirationem pariant cõ-
citantq; summam. Non ab ovo repeto, quæ Deus
immortalis opera stupenda patravit; mundi ob-
peccata per universale Diluviũ deletionẽ; Sodo-
morum, terreni Paradyfi, flammis de cœlo horri-
bili-

foetens, atq; adhuc horrendum aspectu, mutatio-
nem; & his recentiora, Filij Dei nativitatem,
passionem, mortem & resurrectionem: quæ, &
id genus alia, admirabilitate sua superant cæte-
ra omnia, quæ unquam mirifica humano generi
potuerunt videri. De ijs miris loquor, quæ inge-
nio humano obvia, ab industria mortalium pro-
fecta, manibusq; eorum elaborata legimus: qua-
lia quondam fuerunt septem illa toto mundo
cantatissima opera, Pyramides Nili, Turris Pha-
ria, Muri Babylonici, Templum Dianæ Ephesi-
næ, sepulchrum Mausoli, Colossus solis apud
Rhodios, & simulacrum Iovis Olympici: qui-
bus alij octavum addiderunt, domum Cyri: quæ
omnia fuerunt eiusmodi, ut omnes gentes admi-
ratione sui aliquando complerent. Verum hæc
omnia, mirum quidem in modum admiranda,
excedit hoc quod videmus, esse aliquē hominem
in tanto dignitatis fastigio collocatū, ut eum u-
num multæ hominum myriades revereantur, ad
eius sese nutum componant, cuius voluntati ma-
re, terra, sylvæ, agri pareant atq; obsecundent:
huncq; unum sæpè videmus, felicitate inaudita,
res tot tantasq; terra mariq; in bello togaq; cō-
ficere, quibus sustinendis vix decem sufficerent
Atlantes. Huius maximè mirabilis rei, à qua
dubio

dubio procul, tanquā ex uberrima scaturigine, o-
mnia felicia, quibus respublicæ irrigantur & re-
creantur, profluunt, causam alij Maiestatem
Regni Regisq; faciunt. Quod etsi adeò non
impugno: idem tamen mihi concedere necesse
habent, plurimos fuisse Reges & Principes, in
quibus nulla apparuerit Maiestas vera, quos
ἀλάστορες potius, quam augustos, & pestes generis
humani, quā Servatores dixeris: qui Maie-
statem in orbis pernicienti contulerint. Res
itaq; postulare videtur, ut diversam à Maiesta-
te, quæ cum summis imperijs & excelsis solijs in-
dissolubili nexu coniuncta est, causam inquirā-
mus talem, quæ magis sit in ipso Principe, quā
in Principatu. Eam, aliorum iudicio salvo,
censeo esse Auctoritatem: quam voco vim & pō-
dus & gravitatem, propter quam Principem sub-
diti sua sponte, suaq; voluntate observant, &
faciunt magni: ex qua, ceu ex monte Hermone-
ros, Felicitas in Rempublicam promanat.

De hac Regia auctoritate hoc tempore di-
cturus, primò, unde illa sit, commemorabo: dein-
de, de Potentissimi huius Regni dignitate & fe-
licitate pauca subiiciam. Vos Rerumpubl. lu-
mina, vestræ benevolentiae lucem mihi perbeni-
gnè allucete: & tu magnifica, admodum reveren-
da, clarissima, generosissima, doctissima & splē-
didissima concio, ut me humanissimè audias, ob-
nixè maiorem in modum te oro. Peni-

Penitus autem mihi rimanti Autoritatis Regiæ causam, è duobus illa fontibus profluere videtur, divino & humano: ex quibus illud *primarium Auctoritatis principium*, hoc *secundarium* vocare licet. Vnde enim oculus videns? unde gubernator auctoritate valens? Dominus, inquit sapientissimus Rex, fecit oculum videntem. Verba pauca, ingens pondus. Quid enim oculus hominis? Dominus hunc pretiosissimum thesaurum fecit, sic, ut omnia, quæ iusto distant intervallo, & sunt conspicua, oculus noster benè affectus dignoscat atq; intelligat. Est & hic Auctoritatis Regiæ oculus à Deo, sed ita factus, ut Rex eo, non modò, quæ ante pedes sunt, sed etiam longè absentia; nec iusto intervallo solum, sed multis quoq; parasangis distantia pervidere atq; cognoscere queat, etiamsi sæpè tenebris fuerint oblecta & involuta. O rem stupendam! Oculum in hominis corpore Deus ita extulit, ut eum in summo capite, in fronte positum esse voluerit: cui non solum supercilia & palpebras, quasi præsidium aliquod ad ea, quæ in oculum influere poterant, aut venti malitia injici, impedienda & depellenda; sed clarissimum quoq; atq; nitidissimum pupillæ iubar ingeneravit. At Principem supra omnes homines elatum Deus in proximo sibi dignitatis fastigio col-

locavit: nec modò eidem, quæ se Remq; puoncam tegere, contraq; casus adversos, contra improbos tueri queat, Auctoritatem summam contulit, sed eundem eximjs atq; singularibus donis exornavit atq; illustravit. Quare & ab alijs illustres, illustrissimi, & serenissimi, &, quia nulli rei difficili aut abiectæ se superandos concedunt, Potentissimi atq; invictissimi indigentur: & ipsi Auctoritatis suæ feudum supremo Domino acceptum relaturi, se Dei gratia Principes & Reges esse profitentur. Quis porro, qui scit Iehovæ sanctionem hanc esse, Ego dixi, vos Dñestis; quiq; vivens intuetur eum, cuius iusto arbitrio omnia, quæ ubiq; in regno sunt, stantq; ead intq; quis hæc secum repitans, adeò erit emotæ mentis, ut non credat, hunc esse aliquid DEO proximum, aut simile? quiq; neget, huic Deum maiestatis suæ particulam aliquam communicasse; vel certè, regiam auctoritatem ab illa, tanquàm à primo conferente, pendere? Est itaq; Regis Auctoritas à Deo. Hic, quoties vult, aliquod regnum florere, dat ei viros heroicos, eosq; auctoritate instruit: cum ipsi ludibrium, propter peccata populi, debet. Respublicas dat pueros. Quò magis abominandi sunt Epicurei, qui omnia fortuito fieri furenter dixerunt: & Anabaptistæ, qui omnem superioritatem legibus ar-

B
matam

matam iugulant: & Pontifici, qui Maieſtatem
pedibus conculcant: & alij, qui, inopia & ſoli-
tudinis opprimendæ cauſſa, à potentioribus in-
troducenda imperia nugantur. Dixi de primaria
Auctoritatis Regiæ cauſſa.

Huius alia quædam miniſtrant: quorum a-
liqua in ipſo Regente ſunt; alia ipſum circum-
ſtant: quæ humana dici poſſunt ſubſidia, non
quod ea in ſolius hominis ſint poteſtate; id enim
affirmare, eſt Ethnicum; cum & hæc ipſa nul-
lum aliud agnoſcant auctorem, niſi ſolum De-
um: ſed quia hæc ſunt ab hominibus, quibus
gratia divina bona iſta communicavit. Fu-
erunt quidem in Ethnicis eximia quoque & heroi-
ca multa, quibus Remp. gubernarunt, illuſtra-
runt, auxerunt, quæ litterarum monumentis
ſunt ad nos propagata: quæ ſi à generali Dei a-
ctione ſegregaremus, Dei omnipotentia & lau-
di dubio procul haud parum detraderemus: ve-
rum iſta tamen, quia non fuerunt ex fide facta,
reprehenſionem, ut molliſſimo utar vocabulo,
in iudicio Dei graviffimam effugere nullo modo
poſſunt.

At hæc ſubſidia, quæ humana vo-
co, non ex ſe parata & depromta habent Prin-
cipes viri, tanquam ex ſe, ſed ab eo, qui eſt omnis
boni dator, felicitatiſque effector.

Hic enim ſanctum Auctoritatis diadema ex
ex incomparabilib. gemmis, ex Virtute, Juſtitia in-
clementia

incomparabilibus gemmis, prudentia, clementia, liberalitate, fortitudine
& temperantia exædificatum, Regi ipſi impo-
nit: hic eidem dat ſenatores fidos, rei domi
foriſque gerendæ adminiſtros peritos, induſtri-
os, cordatos: hic dat aurum & ferrum: hic
cuncta largitur, quæcunque ad auctoritatem Re-
giæ faciunt, omneſque, quarum hæc proma con-
da eſt, felicitates ſuppeditat. Princeps autem
huius Diademat ſunio & carbunculus eſt Pie-
tas: ex qua Reſpubl. & incrementum accipit
& firmamentum maximum. Quod ita eſſe cur
dubitemus nos, cum de eo nec Mæcenæ nec Se-
neca dubitarint? ille enim apud Dionem di-
ſerte affirmat, nihil magnum facere eum, qui
Deum & religionem contemnat: hic verò a-
perte negat, poſſe quemquam ſupra fortunam
emergere, niſi à Deo fuerit adiutus. Et pro-
fecto, quid ad comparandam inter mortales e-
minentiam, quid ad colligendam hominum be-
nevolentiam, aut ad honorem conſequendum
deſſe poterit ei Principi, qui Domino Iehovæ
ſervit? qui, ut ingreditur Dominus, portas re-
gni ſui altiffimè extollit? qui Eccleſias & Scho-
las nutrit? qui, ut Iehovæ ſacra faciat, cum po-
pulo in unum convenit? Nimirum, ut tota
Aminadabi domus felix fuit propter Arcæ præ-
ſentiam ita Reg. regnis et pr
litij benefarit illis

tenentiam. *Deus regis & Pontifis benefacit*,
illis, quæ unam veram & sinceram religionem,
non quam quisque sibi pro arbitrio suo fingit, sed
quæ collatis sententijs cum ipsa scriptura examussim
congruit: qualem eam esse profiteamur, cuius
vox in amplissimis his regnis ubique sonat & au-
ditur, quam ab organo Dei Luthero: per quem
à pontificijs superstitionibus perpurcata est, de-
nominare non erubescimus: his, inquam, Poli-
tiks benefacit Deus, quæ unam veram & sinceram
religionem fovent atque amplectuntur: quæ, dum
veræ Ecclesiæ hospitia manent, non dissipantur
nec delentur: sed stant erectæ, omnibusque bonis
affluentes. Floruit regnum Aegypti, quam-
diu posteritati Abrahami benefecit: Sed, cum,
mutata voluntate, eam affligeret & vexaret: tunc
venit Moyses, tandemque superbissimus ille Rex
cum omnibus suis, cum sua maiestate, cum uni-
versa sua gloria in profundum maris Erythræi,
ceu plumbum, divinitus submersus fuit. Quare
nemini dubium esse debet, quemadmodum om-
nes pios, sic Reges imprimis Pietatem decere.

Huius individui comites sunt reliqui vir-
tutum Iaspides, unde Auctoritatis Regiæ coro-
na perficitur: quare & similes cum illa effectus
habent, ut Regem supra omnes efferant, & Rē-
publicam maximopere beent.

Rex iustus inquit sapientissimus Rex erigit

Rex

rigit terras, & qui iudicat in veritate pauperem,
eius thronus in æternum firmabitur. Proh
Deum immortalem! quanta hæc iustitiæ vis?
Intereunt regna, vastantur Lucatus, disperdun-
tur provinciæ, evertuntur urbes, pessum dantur
agri, sylvæ, homines; in exitium demerguntur
omnia, quæ homines chara habere solent: unde il-
la calamitas: unde pernicies: ab iniustitia. Rur-
sus iacet aliquando vel vi vel alio fato quodam
oppressa Respubl., tenuis est dominatio, exiguis
limitibus circumscripta iurisdicção: ecce tibi au-
tem eadem, præter omnem non raro expectatio-
nem, erigitur pulcherrime, ornatur splendidis-
sime, augetur latissime. unde autem & ista: ab
ea virtute, quæ, Euripide æstimatore, maiorem,
quàm Lucifer, admirationem sui concitat, à iu-
stitia.

Hanc iustitiæ vim, quam ea Auctoritatis
regiæ diademati conciliat, per se magnam, ma-
iorem faciunt aliæ præclaræ gemmæ, Pruden-
tia, clementia, liberalitas. Ut enim Pietas Cy-
nosura est quedam, ad quam Iustitiam oportet
omnia sua tum in præmijs dignitatibusque distri-
buendis, tum in contractibus, foederibus pactis,
dictis & factis dirigere ac collineare: sic, Pruden-
tiæ fulgore irradiata, iustitia, oculos in omnes

Respub. parte, intimi dixit B3 *Sabre*
Cu ratq. ut in iustitia

Reip.

in Ecclesia & scholis, in aula, in senatu, in curia, in foro, iudicijs, urbibus, oppidis, villis, in exportandis & importandis, in vectigalibus, in portubus, in omnibus, quæ domi forisq; aguntur; item ut vicinis, amicis, hostibus ipsis, quocunq; reip. tempore, suum cuiq; reddatur atq; tribuatur: ad quod conducere præcipiunt Politici, ut Princeps instructus sit arcano libro, qualem Augustum Cæsarem habuisse, ex historijs est videre: qualem Assuerum Regem potentissimum habuisse, in quo Mardochai in Regem benefacta descripta extiterint, vero est simile.

Ita autem Iustitia suum cuiq; dat, ut omnia sciat quidem, sed non omnia perficiat; ut parvis peccatis veniam, magnis severitatem accommodet; neq; pœna semper, sed pœnitentiâ sapius contenta sit. Est enim imperialis auctoritatis, nihil tam peculiare, quàm Clementia & humanitas, per quam sola DEI servatur imitatio, ut gloriosissimè rescripsit gloriosissimus Imperator Iustinianus.

Proximus Clementiæ unio est Liberalitas, dans quibus oportet, & quando, & quid & ubi oportet. Sine enim hoc delectu beneficia (ait sapientiæ alumnus Seneca) proniuntur magis, quàm dantur. Cicero vero bene facta, male locata,

male facta interpretatur, nihilq; stultius iudicat, quàm quod libenter facias, curare, ut id diutius facere non possis. Vera autem Liberalitas præclarum est Regiæ Coronæ ornamentum & munimentum. Si vis (inquit Cyrus moribundus apud Xenophontem ad Filium) si vis regnum tuum firmum, muni te amicis: amici autem non nascuntur ex terra, veluti cicadæ, sed fide & benevolentia parantur. Et quem sæpè laudo, Seneca, nihil esse beatius pronunciat, quàm multos sibi donis ac muneribus obstringere: & Rex Salomon, Mutuat Iehovæ, qui gratiosè largitur tenui: & beneficium ipsius rependet ei.

Sed, quemadmodum in priscis priscorum coronis erant tori, quibus sustinebantur, in recentioribus imperatorum quidam ramuli alijs confurgentes, qui sua coitione in fastigium convolvebantur, & quibusdam locis aliquid turgiduli representabant, unaq; cum lamina, caput ambiente, coronam fulciebant, eique formam suam & integritatem non modò efficiebant, sed quoq; conservabant: quæ & ipsa erant maximi valoris unionibus stipata: eodem modo auctoritatis regiæ quasi ramuli, & laminæ bracteatae ex lapillis pretiosissimis coagmentatae sunt Fortitudo & Temperantia. Et si enim Principem decet, ut sit amantissimus pacis: quam Poëta his verbis com-

comendat: Pax optima rerum, quas homini novisse datum est: tamen vel defensionis, vel recuperationis, vel reipublicæ, vel etiam pœnæ causa sæpè capienda sunt arma, ut in pace sine iniuria vivere liceat. Fortitudo itaq; necessaria est Principi illi, qui auctoritatis suæ diadema vult perfectè esse contextum, ut nempe magno animo constanterq; extrema quæq; ferat, fortunam novercantem rectis æquisq; oculis aspiciat, in prosperis se ne efferat, nec in adversis animum despondeat, caputq; necessarijs periculis obiectare sciat. Sed de hoc postremo quæritur, an conducatur Regem ipsum in acie versari. Quod alij negant, contendentes, Principem instar decem millium haberi: quo cadente, actum plarumq; sit de summa rei; sæpè etiam fieri, ut periclitetur Respublica, si præsertim in incerto sit successor. Alj contrarium statuunt, quod plus, Tacito auctore, sit in Duce uno, quàm in toto exercitu: cū non possit negari, quod Chabrias olim dixit, terribiliorem esse exercitum leporum, duce Leone, quàm Leonum, duce lepore. Tacitus autem hanc litem dirimere voluisse videtur, dum inter ipsa bella & Principes distinguit. Si enim bella sint minora, & Princeps timidus, infelix, imperitus; svadet Cornelius, Martis orchestram committi Legatis. Si verò Respub. in magno sit periculo, Princeps fortis atq; indistinctus sit

strius, qui præsentia sua inclinatū exercitum sustinere, fugientem revocare possit: si hæc ita se habeant, consultum putat, ut Princeps ipse stet in acie. Quod tamen alij Politici temporibus, & ijs, quæ negotium circumstant, rebus dijudicandum committunt. Est ergo Fortitudine ad auctoritatem regis tuendam nihil præsentius, ad felicitatem nihil prægnantius: cum is Princeps, qui seipsum vincere potest, sit invictissimus: & si instructum habet exercitum, possit ea, quæ habet, defendere: fundamentales regni Leges à violatione immunes præstare; collapsa erigere: tandemq; acquirere, quæ minimè rebatur, ad regni sui augmentum unquā adijci atq; accedere potuisse. Superest ex internis, quæ Principis diadema exornant, Temperantia: quæ, cum omnium virtutum certissima sit conservatrix: quomodo ab auctoritatis diadema regio excludi poterit? Hæc Regem tantò sublimiorem reddit, quantò ipse cæteris omnibus conspectior est: hæc eum omnibus bonis commendat: hæc eum à dolis, insidijs, aggressionibus clandestinis, invasionibus Iesuiticis tutum facit.

Sed sunt coronæ huius & quædam externa adminicula. Diademat ex auro gemmaq; contexto præciosum assignari potest inno lucrum præscribitur

ciosa apotheca: qualem Homeri Iliadi assignasse scribitur, victo Dario, Alexander Magnus. Habet & hoc excellens auctoritatis regiae diadema suos, à quibus quàm fidelissimè observetur, custodes. Qui sunt autem illi? Amici ac Consiliarii Regis, & obsequentes Cives. Negabis hoc? & ignem ardere, aquamq; humectare negaveris. Est ita natura comparatum, ut, quanto acutius mens videt, videt aut mens regia acutissimè; tantò, si aberraret, peccet iniquius. Vis enim heroica, teste Platone, in utramq; partem vehementiores impetus habere censetur. Itaq; moderati Principes, quanquam prudentia & sapientia excellentes, sibi maximæ laudi duxerunt, alios eximios & præstantes viros in partem curarum sibi adiungere, ut munia reipublicæ, sociatis laboribus, feliciter exequerentur. Quid? dixit Otho Imperator, quid? vos pulcherrimam urbem hanc domibus ac tectis & congestu lapidum stare creditis? Muta isthæc & inanimata intercidere ac reparari possunt: aternitas rerum, & cum vestra mea salus incolumitate Senatus firmatur. Divinitus autem dantur Consiliarii boni, Regni Regisq; amici fidei. Iehova enim dat prudentem Cancellarium; qua appellatione, absq; omni dubietate, totus ordo sena-

senatorius continetur. Ut ergò in Consiliarijs eximium est Regi præsidium, sic ad eiusdem auctoritatem firmandam retinendamq; benevolentia Civium plurimum prodest. Nec enim Princeps officio suo alacriter fungi potest, nisi subditos amore prosequatur: nec subditi diligunt eum, quem metuunt: cum duo sint, quæ ad curandum aliquid allicere soleant, id quod proprium est, & cuius charitate quis est incensus. Conatus sum Regiæ auctoritatis diadema contexere: quanquam minimè eleganti sed rudis, fortè etiam cruda texturâ. Cuius veritas & germana efformatio quin maiores, quàm honesti forma, admirationes pariat, nemo est, opinor, qui in dubium vocet. Tanta est eius pulchritudo, tanta venustas, ut cum ea nulla pulchra possint comparari. ^{sup} Sint vix credibilia, quæ de regiarum coronarum numero & precio prisca auctores memorant: sit in aliqua existimatione spectatus veterum Regum luxus, aut potius, quam opes patitur, stultitia: commendet Polybius Antiochi Epimanis ter mille & octingentas, quas in pompa ostentavit, aureas coronas: prædicet Athenæus viginti coronas, quibus Rex Aegypti Ptolemæus, & viginti tres, quibus Regina Berenice in publicis ludis a subditis donati fuerunt.

erant, quas curribus etiam aureis in circum
advectascribit. admirentur alij Regum O-
rientalium in solēnibus exhibitos crateras, lebe-
tes, mensas, sellas, pocula, labra, coronas, vestes,
idq; genus alia; singula smaragdis, beryllis,
carbunculis incrustata, tanta magnificentia, tan-
ta arte, tantis opibus adornata, ut, quibusdam
consentibus, omne, quicquid hoc seculo aspicitur
aut precio magnum, aut artificio rarum, aut usu
admirabile, vile & exile sit præ eo, quod prisca
illa vel magnificentia, vel dementia exhibuit
spectandum. Demus hæc prisca, sive vera sive
ficta sint, esse magna: vincit, vincit illa omnia
hoc regiae auctoritatis diadema, quod Deum au-
ctorem & favitorem habet, cuius structura est
non ex caducis, sed durantibus rebus, ex Pie-
tate, iustitia, prudentia, clementia, liberali-
tate, fortitudine, temperantia, aliarumq; quæ
in harum contubernio sunt, virtutum stellantibus
gemmis: cuius asservandi & perpetuò u-
tendi fruēdi adminicula sunt tum eadem quæ &
parandi, tum prudens ac fidele consilium, civi-
umq; benevolus amor. O firmissimam Re-
gni anchoram Auctoritatem Regis! cui, quæ al-
ligata est Reipublicæ navis, hæc non habet so-
lum nullos, quantumvis decumanos fluctus, per-
timescere; sed commoditates quoq; stabiliendi

imperij secum quamplurimas & singulares de-
vehit, quas suis larga manu comunicet, adeoq; id
consequitur, ut, tali dominata Rege, æterno qua-
si in portu stans defixa, nec loco possit moveri,
nec vi hostili frangi, nec vetustate corumpi.

Tali diademate qui post condita imperia
fuerint ornati, certè omnibus temporibus pau-
cos fuisse, non tamen nullos fuisse, annales lo-
quuntur publici. Hac corona radiavit David:
claruit Ezechias; insignes fuerunt Constantinus
Magnus & Theodosius, & inter Germanos Prin-
cipes aliqui. In hoc censu fuit divus G V,

STAVVS, Sveciæ quondam Rex poten-
tissimus, S R Mtis divus avus: qui auctoritate
coelitus munitus faucibus Tyrannidis sævissimis
potentissimum regnum hoc eripuit, Rempub-
licam libertati restituit, collapsa iudicia erexit,
fidem & veritatem reduxit: templa & scholas
veræ Religionis salvificaq; fidei doctrina, quàm
latissimè apertis Christo domino Regni sui por-
tis, exhilaravit ac beavit: nec solum beavit, sed
eandem quoq; veram religionem, ex fundamē-
talibus perpetuisq; huius Regni Legibus, acce-
dente universi populi consensu, unam iussit esse:
additis his diris, quicunq; posterorum suorum
hos terminos quocunq; tempore movisset, hunc
à regnicolis Regio Sveciæ solio quam maximè

solemniter deturbandum esse. O severitatem!
O ardentem veræ Religionis zelum! O dive
GVSTAVE! noluit tibi successorem, hor-
rendi Antichristi satellitem! voluit, consen-
tientibus omnibus huius Regni provincijs, ad
amplissima potentissimæ huius Reipublicæ gu-
bernacula sedere eum, qui, huius regni funda-
mento, Religioni nullam vim inferret: sed eam
potius defenderet ac propagaret. Deiectus est,
ista tua & regni voce folio huius regni quondā
iste ipse, qui Patriæ consulto parere, piaculum
ducebat: euectus est ad idem iste ipse, qui unani-
mi omnium huius Regni ordinum iudicio, &
libera legitimaq; alterius tum exclusione, tum e-
lectione dignus existimatus fuit, in cuius fidem
& clientelam, ut ab hostis virtute esset, potentis-
sima hac Resp. confugeret ac se reciperet, Divus
S. R. Meis Pater, Divus CAROLVS IX, Sve-
corum Gothorum Vandalorumq; Rex, Prin-
ceps fortissimus, heros nunquam satis laudatus:
cuius memoria est in æterna benedictione Quo
desinente in vivis esse, successio in Regnum ad
S. R. Mtem legitimè delata est: ad quam nunc
mea humilis & exilis devolvitur oratio.
Non eo iusticias, longe proclivius esse lau-
des mortuorum quam viventium enarrare: si-
quidem qui viventibus id faciunt, facientia
levolo,
virtuti

virtuti sed fortunæ, non veritati sed Maiestati
aliquid dedissent: in quod alij adeo apertè non
incidunt. Sed quæ recensebo, ea me non au-
ribus, sed veritati dare, nec rumorem sed rem
esse, illustrissimum & clarissimum hoc Audito-
rium testabitur. Quod, ut me de maximis
S. R. Mtis rebus pauca delibantem, & balbu-
tientem magis quàm dicentem, quàm benignis-
simè audiat, quanta possum animi reverentia
oro & rogo.

Capuanus Episcopus ad tres potentissimos
Reges, ad Hispanum, Gallum & Anglum, quō-
dam missus, reversus inde, cum quaesitus esset,
quid in singulis regnis eximium vidisset, respon-
dille fertur, se vidisse in Anglia pulchrum Re-
gem, in Gallia pulchrum regnum, in Hispania
prudens consilium. Verissimè hæc tria de uno
hoc S. R. Mtis regno dici possunt. Etenim, ut
hinc ordiat, quid huic *SVECIAE* regno non in-
est, quod pulchritudinis laude commendari non
possit iustissimè: quā, ut cum Politicis loquar,
quantitatē, quā qualitatem? Desideras magnitudi-
nem? est amplissimum, si ab hoc nostro polo
diressus utrumq; orbem & Sveticum & Livo-
nicum usq; ad magnum Oceanum, & hinc ad
Helleponti Danici Balthici confinia mente a-
mogr Perigrinantem. Postulas soli bonitatem, nimoq;
ex id fragin

est id frugum, arborum, omniumq; rerum ter-
ranascentium, & ulibus quotidianis necessaria-
rum, feracissimum. Efflagitas *urbium* & civium
culturam, elegantiam & industriam: neq; hæc
denegari potest: abundat hoc regnum non mo-
dò commodis, sed robore quoq; civium & inge-
nijs. Requiris *importandorum* & exportando-
rum varietatem: sola Holmia, regia sedes, ti-
bi respondebit: ut Gothoburgum, Calmarniam,
Niecopiam, Telgenium utrumq;, maritimaque
alia huius regni loca: ut Revaliam, Narvam,
Dorpatum, Aboam, Rigam, Viburgum, a-
liosq; commodissimos portus præteream. Cupis
vehicula & *reditus*? est eorum & hic proven-
tus uberrimus. Exigis, quæ anima sunt Rerum-
publ., *Religionem* & *leges*? Vtrumq; hic per
DEi gratiam vernet, viret, floret. *Viget* hic
ius æquabile: legibus omnia dijudicantur; *Do-*
ctrina verò, quæ in Ecclesijs & scholis florentissi-
mi huius Regni à clarissimis & admodum re-
verendis, præstantissimis & doctissimis viris,
Archiepiscopo, Episcopis, Doctoribus, Professo-
ribus, verbiq; divini præconibus certatim publi-
cè proponitur, est eadem, quam Prophetæ &
Apostoli tradiderunt, quam ipse CHRISTUS
Dominus ad nos ex sinu æterni Patris attulit,
tum

distribuantur & administrantur. Huic suæ Ec-
clesiæ assidet & semper adest Servator noster, &
dat gratiam, ne Evangelium suum sit ociosum,
sed cordibus, ceu tribus satis fermenti massa,
mixtum, fructum ferat uberrimum. Ipse recreat
convivas suo verbo, veròq; suo corpore & san-
guine corroborat: ipse docet mentes piorum
easq; confirmat, ne à veritate aberrant, sicut &
ipse precatur: sanctifica eos, Pater, in veritate
tua! Sermo tuus est veritas. Hæc est doctrina,
quam huius Regni Ecclesiæ, Academia, templa,
& scholæ constanter profitentur. Exorta quidem
aliquando & in hoc regno fuit nubecula quædam
Liturgica, non absimilis Sphynxis Augustinæ
tempestat: sed ea mox discussa est; & nunc ita
constricti sunt eius motores, ut se nunquam com-
movere queant: cum contra videamus, alibi cre-
scere docentium odia, furiasq; ambitiosorum in-
geniorum liberè passim grassari, & cælum terræ
miscere. A quibus Furijs cum hoc regnum tutum
sit: certè vel ex hoc uno pulchritudo huius Re-
gni satis superq; patet.

Hanc Regni pulchritudinem illustriorem
facit *prudens consilium*. Stoici consilium dicunt
esse scientiam perspicendi, quæ, & quomodo se
quispiam gerens, benè & utiliter agat, vel, ut Sta-
girites,

gitata ratio. Hac scientia, hac ratione qui valent, Consiliarii dicuntur; à maturitate iudicii & ingenii Senatores appellati. In hunc ordinem quos adoptant Politici, eos volunt maximis dotibus esse exornatos, ut sint mediocris ingenii probique viri, qui dextrè frontem aperiant, mentem sine dolo republicæ causa tegere temporis sciant: ut sint prudentes, prompti, alacres, vigilantes, negotiis pares; indigenæ potius quàm exteri, nisi tempora aliud syaserint: à quibus nunquam recedat pietas, religio, iustitia, temperantia, & omnis virtutum comitatus: ut sint modestè facundi, ut varijs lingvis instructi, iuris rerumque gestarum & politicarum periti: ut in dicendis sententijs vitent adulationem, retineant atque sectentur veritatem atque constantiam: ut sint honesto loco nati, taciturni, ab affectibus vacui, à cupiditate alieni: qui multa legendo, audiendo, videndo, agendo sapientiam sint consecuti.

O verè pulchrum & sapiens consilium! Gaude Svecia potentissima gaude! tibi tale prudens consilium divinitus contigit! gaude & sempiternum isto tanto bono frui! Tibi Iehova Deus concessit benignè largitusque est clementissimè illustrissimos, illustres, generosos, nobilissimos

mos & amplissimos senatores, viros pietate, religione, auctoritate, fide, fortitudine animi, prudentia, rerum usu, omnigenaque virtute donisque insignibus excellentes: quos nominatim referre, singulorumque laudes debita oratione prosequi, longius foret, quam hoc tempus patitur.

Verum enimverò & Regno & Regni consilio longè pulchrior est, qui utriusque imperat, ipse Rex. Eumenius ad Constantinum M. Imperatorem dixisse fertur, non frustra doctissimos viros tradidisse, naturam ipsam magnis mentibus digna corporum domicilia metari: est & plerumque verum, quod Divus Ambrosius ait, speciem corporis esse simulacrum mentis & probitatis. nec illud est in obscuro, solere ea, quæ ab his, quibus corporis dignitas data est, proficiuntur, suavius in animos hominum influere. Quemadmodum enim poma aurea apposita in lance argentea, gratiora redduntur: sic Poëta teste *gratior est pulchro veniens è corpore virtus.*

Hanc virilem dignitatem, elegans illud virutis domicilium, natura quoque in Serenissimum & Potentissimum Regem nostrum contulit. Sed qui in pulchro illo corpore habitat, animus, virtutumque chorus corporis dignitatem tantum superat, *quantum lenta solent alta viburna cupressi.* Quis enim est adeo hostis veritatis, ut inficiari

ficiari aulit, Coronam illam, quam S. R. M. ti
potentissimum Sveciae regnum ante complures
annos, cum omnium bonorum gratulatione,
submissè imposuit: istam coronam à S. R. Mte
esse hoc ipso, quod iam à me descriptum est, au-
ctoritatis diademate auctam: maiestatemq; Re-
gni, à maiestate & auctoritate regnantis incre-
mentum accepisse?

Ingrediamur *templa*, scholas, aulam, pro-
vincias numero & magnitudine amplas, mare
ipsum & ultramarina, quæ S. R. Mtis imperio
subsunt: imò, si licet, ingrediamur in interiora
S. R. Mtis penetralia: quàm ibi nihil est, quod
non sapiat veram religionem: quod non ardeat
pietate: quod vero veri Dei cultu non flagret?

Ipsam autem *Remp.* si perlustremus: quàm
sunt ibi omnia ad normam iustitiæ directæ:
quàm prudenter disposita: quàm sapienter or-
dinata?

Quinq; habet hæc Respublica collegia hoc
tempore (quibus sextum, quod erit Consistorij,
paullò post additum iri, fama est) quibus colle-
gijs, ceu cælum suis orbibus splendet, ita ipsum
Regnum quasi redimitum, clarissimos benè con-
stitutæ Reip. regiae auctoritatis radios longè
lateq; spargit, diffunditq;.

Primum est **JUSTITIÆ**: cuius tres sunt
ordi-

ordines, supremus, medius & infimus: ex quibus
hunc obtinent Legiferi civitatum, plebei qui-
dem, sed honesti & iuris Svecici periti: istum
Provinciarum Nomophylaces, viri præcipuè
nobilitatis & dignitatis: Supremum verò illu-
strissimi, Illustres & Generosi Viri, Dominus
MAGNVS, Comes de Wisingsburg/Sena-
tor & Regni Archidapifer, Dominus ABR-
HAMVS, Comes de Wisingsburg/ Index pro-
vincialis VVestmanniorum & Dalkariorum;
Dominus PHILLIPVS SCHEDING
in Arndò/ Dominus GABRIEL OXEN-
STIERNA Liber Baro de Rinterho/ omnes
& singuli Regni Senatores: quibus additus est
ex primaria nobilitate Vicepraeses Dn. IACO-
BVS IACOBI, vir generosus & amplissimus.
Ad hoc iudicium devolvuntur omnes causæ,
quotquot in forum veniunt per universum
regnum, Criminales & Civiles: Criminales, ut
hoc Amphictyoniacum iudicet, sitne ab inferiori-
bus iudiciis rectè an secus definitum. Nec
patet ab hac Basilica provocatio, nisi ad S. R.
Mtē solam: penes quam est aut poenam miti-
gare, aut crimen abolere. Civilium verò caus-
arum actiones fideliter consignatas coguntur ad
hoc supremum tribunal Legiferi inferiorum
subselliorum censendas mittere, ut hic illustrissi-

mus confessus cognoscat, iurenē an aliter pro-
cessum sit: ut sententiæ legitimè latæ confirmen-
tur, sequius dictæ rescindantur. Quo ipso quid
posset ad iudicium (quos plerosq; , ut & causarū
Patronos, abiq; conspiciis hodie scripturas vi-
dere non posse, queritur Parthenius Litigiosus)
quid hoc ipso posset ad iudicium inferiorum po-
tentiam multorumq; libidinem comprimendam
dari salutaris? quid efficacius? Nullæ autem
in hoc iustitiæ palatium admittuntur longæ pro-
cedendi ambages; nulla Exceptionum, quæ ali-
bi ferē infinitæ sunt, effugia; nullæ elusiones;
non hic regnat Advocatorū, Procuratorum, a-
ctuariorum, scribarum solertia, quorum alijs in
locis plurima sunt examina: quorum plurimo-
rum, beneficione an secus dixerim nescio, caus-
sæ extrahuntur, lites fiunt immortales, benè con-
venientes amici inter se, ob lanam sæpè capri-
nam, committuntur, Rei ære & argento emun-
guntur, multi non rarò ad incitas rediguntur:
ut silentio involvam pestem & perniciem, quam
ex his maleferiati nonnulli civitatibus inferunt:
a quo hominum genere maxima est in hoc iusti-
tiæ collegio solitudo.

Alterum Collegium est MARTIALE,
cui res bellicæ deliberanda, militiæq; negotia
sunt commissa. Oportet enim Regiam Maie-
statem

is quoq; decoratam, ut utrumq; tempus & Pa-
cis & bellorum rectè possit gubernari: neq; prin-
ceps, non solum per legitimos tramites calumni-
antium iniquitates expellat, sed etiam in hosti-
libus prælijs victor existat, & sic tam pacis stu-
diosissimus, quàm victis hostibus triumphator
magnificus.

Huic Martiali collegio præest
Illustris & generosiss Dominus, I A C O B V S
de-La Gardie Comes in *Sectōo*/ Regni Mar-
scaus. De quo collegio parcius: ne Phormio
sim. Illud tamen, quantum quàmq; laudabile
sit, ratione dictante nemo non intelligit, quod
S. R. M. semper suum dispositum habeat mi-
litem, non exiguum, sed ingenti numero. Quod
quàm salutare sit Reipublicæ, ei rei experientia
testimonium dicit. Florus enim, gravissimus
auctor, affirmat, Catilinariæ seditioni; qua nul-
la alia Romæ unquam existitit truculentior, nul-
la ad delendam Remp. paratior; hoc quoq; caus-
sam dedisse, quod tūc Romana arma in extre-
mis mundi partibus peregrinarentur. Nega-
ri quidem non potest, sæpè à Legionibus Ro-
manis sævas excitatas fuisse seditiones: & quid
ante annos non multos Turcæ, tumultuantibus
Ianizaris, acciderit, notissimum est.

Sed
longè alia est S. R. Mtis Legionum conditio.
Nam

fidarius miles semper & fuit & est coniunctus :
hic autem per provincias Regni ita dispositus,
ut, se coadunandi, omnis sit ipsi præcisa occasio.

Tertium Collegium est **AMMIRALITA-**
TIS, cui curæ sunt navalia, classes, tormenta,
commeatus, miles nauticus, totaq; in infesto ma-
ri præliandi sarcina. Hoc fortissimorum mi-
litum Collegium regit illustris & generosus Do-
minus **CAROLVS CAROLI Gyllen-**
hielm Archichalassus Regni, Liber Baro in *Ber-*
ghera : & Vice ammiratus **NICOLA VS**
Flemmingius, in *Sectis* : quorum, ut & præce-
denti collegij, administratos si recensere vellem,
plures mihi horæ concedendæ essent. Prudentis-
simum hoc, quemadmodum reliqua omnia, insti-
tutum. Quid enim expediat urbi, cætera mu-
nitissimæ, si tamen unam habeat portam aper-
tam, per quam Hostis nullo negotio in eam ir-
ruere & se invergere queat.

Quartum collegium est **CANCELLARIÆ**,
quæ est prudentiæ palæstra, populorum sola-
tium, Regis lingua, consilij officina, &, ut *Bu-*
daus in *Forensibus*, iuris atq; equitatis promou-
arium, & oraculum, iustitia ipsa, summi iuris
emendatrix. Huic præsidet Illustris & Gene-
rosus Dominus **AXELIVS OXEN-**
stier-

STIERNA L. B. de *Rimetho* / Regni Can-
cellarius magnificentissimus.

Quantum collegium est Regiæ **CAMERÆ**
seu *Fisci*, quo quidem nulla Respublica carere
ullo modo potest. Neget Machiavellus, ner-
vum rerum gerendarum esse pecuniam : pri-
marium & ego nego : & quis sobrius affirmaret ?
Sed ab hac primaria causa proximum sibi lo-
cum vendicant Vectigalia, quæ Cicero in *Pom-*
peiana, è diametro Maculonem Italicum oppu-
gnans, confirmat esse nervos Reipublicæ & pa-
cis ornamenta & subsidia belli. Quid enim
eximium præstabit ea Respublica, quæ non pos-
sudet amplissima vectigalia. Sed *Machiavellum*
etiam stultorum magistra erroris validissime
coarguit. Cameram aut Regiam administrat
Illustris & Generosus Dominus **IOHANNES**
SKYTTE Senior, Liber Baro in *Duderoff* /
Eques Auratus, Regni Senator, & Academia hu-
ius Cancellarius amplissimus.

Sunt & aliæ Regni partes alijs illustribus
& generosis Regni Senatoribus, eximiaq; nobi-
litate viris concredita : quas hic me præterire
oportet tempore exclusum, quibus sua quoq; laus
integra & maxima debetur.

Hæc est Regij, per hoc potentissimum Re-
gnum, imperij & gubernationis, tenui penicillo

E

ad-

adumbrata forma: quæ tanto est clarior, quan-
tò illa est maior excellentiorq̃, quàm ut ego eam
hac verborum exiguitate potuerim exprimere;
Cuius tum constituendæ tum conservandæ &
prudential & pietas, inter reliquas, è quibus S.
R. M. Auctoritatis diadema exstructum habet,
genimas, tanto maiore splendore rutilat, quan-
tò maiore luce micat inter orbes, luna minores.

Quid dicam de mitissimo clementiæ & libe-
ralitatis sidere? Nota est S. R. Mtis multis mi-
seris & hic, & bello Livonico benignissimè exhi-
bita mansuetudo: perspecta est eiusdem regia er-
ga oppressos benevolentia: patet eximia in Ec-
clesias & Scholas clementia atq̃ liberalitas.

Vel hæc sola Salana, si ceteri omnes, quan-
quam minimè tacent, si tamen tantas S. R. Mtis
virtutes aut celarent, aut negligenter haberent,
hæc Salana quanta potest animi submissione à
S. R. M. in se collata beneficia gratissimo ani-
mo agnoscit & prædicat: quæ cum cedro & lau-
ru sint inscribi digna, tum hoc immortale est,
quod S. R. M. non dedignata aliquando fuit
ita se demittere, ut ad hæc subsellia hominum de
Schola suorumq̃ civium accederet laboresq̃ di-
scientium & docentium coram inspiceret. Ad
Cratippum aliquando inviserat Pompeius ex
Provincia reversus, vah! quàm miris elogio-

rum

rū cumulis hoc Magni factu fuit oneratum: quæ
illi non fuerunt laudes hinc illinc dictæ: quæ
prædicationes non fuerunt constitutæ: quid
gratiarum actionis illi non fuit actum: eos fa-
sces, quibus se oriens & occidens subniserat, tan-
tum se inclinasse, ut Philosophi etiam domū sub-
intrarent? Multò maiora S. R. Mtis, Principi
pio, augusto, felici, Patriæ patri, debentur à no-
bis subditis præconia: nec solū præconia, sed fau-
stissimæ, pro ista in hunc ordinem, quo ferè nihil
æstimatur quibusdam abiectius, insigni & singu-
lari clementia, acclamationes: *Vivat Rex*, quem
DEus, ut maximæ reipub. maximus Rex esset,
excitavit! *Vivat Rex*, quem clementia educa-
vit! *Vivat Rex GUSTAVVS ADOL-
PHVS*, quem pietas enutrivit! *Vivat*. Has
suar Academiæ ad DEum preces ut S. R. M.
clementissimo vultu respiciat: ipsi hi parietes
supplice voce rogant.

Qua porro fortitudine, quæq̃ temperantia S.
R. Mtis sacrosanctum auctoritatis suæ diade-
ma firmaverit, paucis dici non potest. requirunt
hæc integrum hominem, & longius orandi spa-
cium. Continentiani enim & abstinentiam
S. R. Mtis quis pius non admiratur? quis fidus
civis non effert? In actionibus verò bellicis, quæ
vis magni animi, sagacisq̃ mentis, in priscis he-
roibus

toribus aut ruit, aut quæ nostri temporis esse potest, quam S. R. Mtas ex eo tempore, quo Regium solum conscendit, non ostenderit, in aperta quæ lucem non produxerit? Ex plurimis hæc paucissima. Tumidus, & sibi plus quam alijs tribuens hostis, quibus hanc Remip. technis non est aggressus? quibus cuniculis non petijt? quibus tergiversationibus & procrastinationibus non elusit? Hunc S. R. Mtas ex domesticis latebris in apricum tandem campum castrensem compulit, feliciterque cum eo dimicavit. Perdidit ille paullo ante urbem Rigam: in reliquis Livoniae partibus adhuc cum suis exultabat, & tantum non amplissimo nomini Svetico insultabat. Subtracta est ei hæc quoque elati animi materia & quasi seges, postquam S. R. Mtas non solum universam Livoniam, quæ intra VVittensteinium & Dunam est, iure belli suam: sed in Lithvanos quoque impetum, felicissimo successu, fecit. Dolet ille quidem & retorquet nunc oculos ad has nobiles terras, & illas sibi ereptas indignatur: verum, quanto ille magis superbit, tanto DEUS ex alto S. R. Mtem maiore felicitate beavit atque donavit. Testantur id colles Selenburgiaci: testantur agri Nerssianenses: testantur propugnacula ad utramque Dunæ ripam excitata: testatur Biersensis

arcis

arcis expugnatio: testatur ~~supra~~ quam S. R. Mtas, non sine miraculo, cum æterna nominis sui laude, ab hoste a. d. 7. Ianuarij reportavit, singularis Victoria.

Ad quas res maximas conficiendas S. R. Mtas, licet eximij prudentiæ & sapientiæ radijs à divina Mte illustrata sit, non se tamen ipsam solum in consilium, sed illustrissimos quoque Regni Senatores, in auxilium autem fortissimum quemque militem; utrobique autem Deum primo & semper advocavit. Ac certè quantæ prudentiæ domi dispositum sit consilium: superior de Senatorijs potentissimè huius Regni collegijs commemoratio satis superque declarat. In sagor autem non minor S. R. Mti felicitas obtigit. Quam multos S. R. Mtas excellentes duces secum hostes eduxit: rei militaris peritos, in agendo cautos, in propulsandis periculis fortes, in feriendo hoste intrepidus. Quis virtutem, quis heroicum animum, quis fortitudinem ignorat illustrissimorum & generosissimorum Domino- rum aut **JACOB Hede-La Gardie** quem iterum honoris causa nomino: aut **SKANTONIS Banier** in Dureschalle/aula Marschali & Senatoris regni: aut **GUSTAVI Horn** in Raudas/Equitis Aurati & Senatoris regni:

E 3

aut

aut **COMITIS de Turm?** aut **JANI Ban-**
nier/Equitis Aurati? quis horum & ceterorum
fortissimorum virorum magnanimitatem ignorat?
quis omnium civium huius regni subiectionem,
& qua S. R. Mtem unice amplectuntur, benevo-
lentiam nescit? O summi Regis felicitatem!
O firmissimum Regis ex auctoritate confecti di-
adematis munimentum, & in toga & in iago,
domi forisque habere tantos tamque excellentes
rei gerendae consiliarios, tamque obsequentes po-
pulos? Quid isti Reipublicae, cuius modera-
tori haec & superiora abunde adsunt, ad beatitu-
dinem deesse poterit? & quid S. R. Mti, quid
Tibi, o potentissima Svecia, ad eam deest? cui
ista omnia Deus cumulatae indulget? Geris qui-
dem bellum grave, sed externum: & geris non
cum tua (laus exercituum Domino) iactura,
sed cum provinciarum perpetuae laudis tuae
accessione: geris, non voluptatis, sed funda-
mentalium legum Regni conservandarum, er-
go tuus cum quodam tuo forte onere, sed quod
longe facilius est, si tamen aliquod est, quam si
intus in visceribus tuis videres hostem in relli-
gionem, iniura, in libertatem, coniuges, libe-
ros, vitam omnium civium, in templis scholasque,
candentibus & odio nominis Christiani furo-
reque ardentibus.

reque ardentibus. **entē**: quod onus, si aliquod est, solatur cum pul-
chritudo regni & prudentia Consilij, tum Rex
pulcherrimus, pietate, religione iustitia, Pru-
dentia, clementia, liberalitate, fortitudine, tem-
perantia clarissimus, per totum orbem, instar so-
lis nullis nubibus tecti, radios suae auctoritatis
virtutumque spargens, **GUSTAVVS A-**
DOLPHVS, Rex Serenissimus, Potenti-
ssimus, invictissimus.

Hunc Regem, hunc Ecclesiae Scholarumque, Ev-
hergeten, hunc patriae civiumque, Patrem beni-
gnissimum, cum Serenissima & Potentissima Re-
gina Domina clementiss, utramque Majestatem Re-
giam, exaudiat Dominus in die necessitatis: pro-
tegat utramque nomen Domini Jacob: mittat ipse
auxilium de Sancto, & de Sion tueatur eam: tri-
buat utrique secundum cor suum, & letabimur in
ejus salutare: & Rex noster erigat in nomine Do-
mini vexillum: impleat Dominus omnes petiti-
ones ejus: Domine saluum fac; exaudiat nos Rex,
in die qua invocaverimus. Tum vero, in idem
DEVS, potentissima Respublica regni Suetici,
illius.

Scholis harumq; Doctoribus, generosissima nobili-
tate, fortissimis militibus, ornatissimis civibus, i-
psis agris, collibus, montibus, mari deniq; **DEVS**
JEHOVA, Domine exercituum, tu his velis
bene, dicas bene, facias bene, & nunc & in
omnes æternitates.

D I X I.

SERENISSIMI ET POTENTISSIMI
Principis ac Domini,

DN. GUSTAVI

ADOLPHI, Suecorum, Gothorum, Van-
dalarum Regis Inviictissimi; Magni Princi-
pis Finlandiæ; Ducis Esthoniæ & Ca-
reliæ; Domini Ingridiæ, &c: Re-
gis & Domini nostri Cle-
mentissimi,

DEBITUM ELOGIUM,

Quo præsertim,

Res prisca Gothorum, conferuntur cum modernis Re-
gis Gustavi in Borussia & Germania bellis:
Gratulationis, exultationis, & debitæ gratitudinis lo-
co, ob Cœlestem & gloriosam illam victoriam de Cæ-
sareanis, libertatis & religionis in Germania persecuto-
ribus, in Campo Lipsensi die 7. Sept. An: 1631, fe-
licissimè reportatam; Conscriptum & Publica
solennitate die 7. Novemb. ejusdem an-
ni, in Regia Academia Up-
saliensi, recitatum.

JONA MAGNI VEX.
S. Th. Profess. Ordin.

UBSALIÆ,

Imprimebat Æschillus Matthiæ, Anno 1632.